

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8. Vtrum verum corpus Christi remaneat in hoc sacra mento cum miraculose apparet sub specie pueri vel carnis.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Super Questio 76. Articulus 8.

ARTICVLVS VIII.

In artic. 8. aduerte circa res apparencias ex miraculo in hoc sacramento, qd distinguendum videtur de magnitudine speciei apparetis Na si res apparens fuerit tam magnam dimensionem, vt sint incompossibiles substantie conuersae, pura si consecratio modico uino in fundo calicis, vt fieri conuenit, appareat & permaneat totus calix magnus plenus specie sanguinis, tunc non videtur remanere verus Christi sanguis sub illis speciebus: qm non manent dimensiones vini conuersi. Et in hoc casu spes sanguinis significat Christi sanguinem verum contineri sub sacramento & non contineri sub seipsa. Si vero dimensiones non sint ita in veritate exte, quin afficerent couersam substantiam, si subesset, sentendum est, vt litera tradit qm tantu manet veritas sacramenti, quadiu maneret panis aut vinu si subesset: constar autem, o. quadiu manent dimensiones illae sine subiecto, manet corpus, aut sanguis Christi: vnde cum ea extensiuae dimensiones immutantur, immutatio no est solum accidentalis, sed substantialis. Aut estor aut loquitur, qm mutatio est solum in accidentibus. Et si quarratur, qua adoratio ne venerandus esset huiusmodi sanguis miraculosus, dicendum videtur, ide esse iudicium de ipso, & de veste Christi.

q. di. 19. ar. 2. q. 2. ad 3. & art. 4. q. 2. & 3. & op 56. ca. 11.

art. preced. qd 3. arg.

q. 75. art. 3.

Utrum quando in hoc sacramento apparet miraculose caro, vel puer, sit ibi vere corpus Christi.

AD OCTAVVM sic procedit. Videtur, quod quando in hoc sacramento miraculose apparet caro, vel puer, non sit ibi vere corpus Christi. Corpus n. Christi desinit esse sub hoc sacramento, quando desinit esse species sacramentales, vt dictum est: sed quando apparet caro vel puer, desinit esse species sacramentales: ergo no est ibi vere corpus Christi.

¶ 2. Praet. Vbiqumq; est corpus Christi, vel est ibi sub specie propria, vel specie sacramenti: sed quando tales apparitiones fiunt, manifestum est, quod no est ibi Christus sub specie propria, quia in hoc sacramento totus Christus continetur, qui permanet integer in forma, qua ascendit in caelum, cum tamen id, quod miraculose apparet in hoc sacramento, quandoq; videatur ut quaedam parua caro, quandoque autem, ut paruus puer, manifestum est etiam, qd non est ibi sub specie sacramenti, quae est species panis, uel vini: ergo uidetur, quod corpus Christi nullo modo sit ibi.

¶ 3. Praet. Corpus Christi incipit esse in hoc sacramento per consecrationem, & conuersionem, ut supra dictum est: sed caro, & sanguis miraculose apparens non sunt consecrata nec conuersa in uerum corpus, & sanguinem Christi: non ergo sub his speciebus est corpus, vel sanguis Christi.

SED CONTRA est, quod tali apparitione facta, eadem reuerentia exhibetur ei, quod apparet, quae etiam primo exhibebatur: quod quidem non fieret, si uere non esset ibi Christus, cui reuerentiam patriae exhibemus: ergo etiam tali apparitione facta, Christus est sub hoc sacramento.

RESPON. Dicendum, quod dupliciter contingit talis apparitio, qua quandoq; in hoc sacramento miraculose uidetur caro aut sanguis, aut etiam aliquis puer: quandoque enim hoc contingit ex parte uidentium: quorum oculi immutantur tali immutatione, ac si expresse uiderent exterius carnem, uel sanguinem, uel puerum, nulla tamen immutatione facta ex parte sacramenti, & hoc quidem uidetur contingere, quando uni uidetur sub specie carnis, uel pueri, aliis tamen uidetur sicut & prius sub specie panis: uel quando eidem ad horam uidetur sub specie carnis, uel pueri, & post-

F modum sub specie panis: nec hoc tamen pertinet ad aliquam deceptionem, sicut accidit in magorum praestigijs, quia talis species diuinitus formatur in oculo, ad aliquam ueritatem figurandam, ad hoc scilicet, qd manifestetur uere corpus Christi esse sub hoc sacramento, sicut etiam Christus absque deceptione apparuit discipulis euntibus in Emmaus: dicit enim Augustinus * in lib. de Quaestio. Euangeli. quod cum fictio nostra refertur ad aliquam figuram ueritatis, no est mendacium, sed aliqua figura ueritatis, & quia per hunc modum nulla immutatio fit ex parte sacramenti, manifestum est, quod non desinit Christus esse sub hoc sacramento tali apparitione facta: quandoque uero contingit talis apparitio non per solam immutationem uidentium sub specie, quae uidetur, realiter exterius existente: & hoc quidem uidetur esse, quando sub tali specie ab omnibus uidetur, & non ad horam, sed per longum tempus ita permanet. Et in hoc casu quidam dicunt, quod est propria species corporis Christi: nec obstat, quod quandoque non uidetur ibi totus Christus, sed aliqua pars carnis, uel etiam uidetur non in specie iuuenili, sed in effigie puerili, quia in potestate corporis gloriosi est, quod uideatur ab oculo no glorificato, uel secundum rotum, uel secundum partem, & in effigie, uel propria, uel aliena, ut inf. * dicitur: sed hoc uidetur esse inconueniens. Primo quidem, quia corpus Christi non potest in propria specie uideri, nisi in uno loco, in quo definitiue continetur: unde cum uideatur in propria specie, & adoretur in caelis, sub propria specie non uidetur in hoc sacramento. Secundo, quia corpus gloriosum quod apparet, ut uult, post apparitionem cu uoluerit, disparet, sicut dicitur Luca ultimo, quod Dominus ex oculis discipulorum euauit: hoc autem quod sub specie carnis in hoc sacramento apparet, diu permanet: quoniam legitur quandoque esse inclusum, & multorum episcoporum consilio in pixide reueruatum, quod nephas esset de Christo sentire, secundum propriam speciem. & ideo dicendum est, quod manentibus dimensionibus, quae prius fuerant, fit miraculose quaedam immutatio circa alia accidentia, puta figuram, & colorem, & alia huiusmodi, ut uideatur caro, uel sanguis aut etiam puer, & sicut prius dictum est, * hoc non est deceptio, quia fit in figuram cuiusdam ueritatis, scilicet ad ostendendum per hanc miraculosam apparitionem, quod in sacramento est uere corpus, & sanguis Christi: & sic patet, quod remanentibus dimensionibus, quae sunt fundamenta aliorum accidentium, ut infra * dicitur, remanet corpus Christi in hoc sacramento.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod facta tali apparitione species sacramentales quandoque quidem totaliter remanent in seipsis, quandoque autem secundum id, quod est principale in eis, ut dicitur est. *

AD SECUNDVM dicendum, quod in huiusmodi apparitionibus, sicut dictum est, non uidetur propria species Christi, sed species miraculose formata, uel in oculis intuentium, uel etiam in ipsis sacramentalibus dimensionibus, ut dictum est. *

AD TERTIVM dicendum, qd dimensiones panis, & uini consecrati manent, in mutatione circa eas miraculose facta, quantum ad alia accidentia, ut dictum est. *

¶ Super

lib. 1. de mago.

Non abiecit mox. sed uideat. rem. lib. 4. ca. 4. q. 4.

In ipso art.

In corp. 11.

In corp. 11.

Ibidem.

q. 75. art. 3. & 6.

Super Quæstionem septuagesimamseptimam.

In quæst. ista, de accidentibus eucharistie omnia tanta opinio variare, ut solidior rationabiliorque via appareat, notandum duxi, duplicem esse opinionem de modo essendi istorum accidentium

QVÆSTIO LXXVII

De accidentibus remanentibus in hoc sacramento, in octo articulos diuisa.

INDE considerandum est, de accidentibus remanentibus in hoc sacramento.

Et circa hoc quaruntur octo. Primo, Vtrum accidentia, quæ remanent, sint sine subiecto.

Secundo, Vtrum quantitas dimensionum, sit subiectum aliorum accidentium.

Tertio, Vtrum huiusmodi accidentia possint immutare aliquid corpus extrinsecum.

Quarto, Vtrum possint corrumpi.

Primo, Vtrum accidentia, quæ remanent, sint sine subiecto. Et circa hoc quaruntur octo. Primo, Vtrum accidentia, quæ remanent, sint sine subiecto.

Secundo, Vtrum quantitas dimensionum, sit subiectum aliorum accidentium. Tertio, Vtrum huiusmodi accidentia possint immutare aliquid corpus extrinsecum.

Quarto, Vtrum possint corrumpi. Quinto, Vtrum ex eis possit aliquid generari.

Sexto, Vtrum possint nutrire. Septimo, De fractione panis consecrati.

Octavo, Vtrum vino consecrato possit aliquid permisceri.

Quinto, Vtrum ex eis possit aliquid generari.

Sexto, Vtrum possint nutrire.

Septimo, De fractione panis consecrati.

Octavo, Vtrum vino consecrato possit aliquid permisceri.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum accidentia remaneant sine subiecto in hoc sacramento.

AD PRIMUM sic proceditur. Vbi, quod accidentia non remaneant in hoc sacramento sine subiecto. Nihil enim in ordinatum, aut fallax debet esse in hoc sacro ueritatis: sed accidentia esse sine subiecto, est contra re-

no est intelligibile absque nouo miraculo. Et hinc quoque apparet soliditas huius opinionis, dum unico miraculo salua: omnia apparentia, & naturalitatem omnium actionum, & passio num. Nec immediata conseruatio horum a Deo, prohibet cor raptionem naturalem eorundem: quoniam non plus ex im mediata conseruatione manentur, quam cum mediante substantia conseruantur: est enim conseruatio Dei suauis reb. conseruatis, & ideo non conseruatio diuina, sed res conserua ta, succumbit agenti naturali corrumpenti. Nec oportet solici tum esse circa entitatem prædictorum, si modi essendi proprie tatis vis, virtutisq; substantia ipsa siquidem res de genere acci dentium, pura quantitas cum suo esse, sit a Deo vis virtusque substantia, habens actum modumq; substantia. Manifestatur autem hoc esse non solum possibile, sed rationale discurren do per ea quæ apparent, & opinata in philosophia uidemus i primis in elementis quædam non semina, sed proportionalia feminibus cum generantur animalia ex putrefactione. Vide mus quoque imperfectissima entia, qualia sunt semina, vicem gerere perfectorum animalium cum generantur animalia per fecta per propagationem: opinatur quoque dari proportiona lia membra, pura in caribus corde aliquid proportionale, lo co cordis credimus quoque lumen effici vim astri illius, in quo recipitur, pura lux tenent multi, ut infra patebit, acci entia propria esse vires ipsas substantiarum. Ex quibus omnibus, si aduerterimus quantitas esse rem propinquæ, & quasi propor tionalis nature cum materia, non apparebit impossibile aut a ra tione alienum, quod ipsamet res, quæ est quantitas, fiat vicemate ria, & sit, ac suppleat materie officium, velut quoddam propor tionale materie, sicut proportionale cordi facit officium cordis: nec oportet aliam entitatem querere: quoniam accidentia fluunt a principiis essentialibus, substantia ex hoc ipso, quod a principiis illis fluunt, sunt non solum accidentia, puta calor, sed sunt vis & virtus substantia; ita quod possunt producere substantiam, ut inferius amplius patebit (quamuis quidam sentiant contrariu) ita quantitas eucharistia potest sortiri a suprema omnium sub stantiarum, ut ipsamet quantitas sit vicem substantia. &c. multo enim vehementioris ac inimicioris efficacitæ est prima substan tia actio, quam quicumque fluxus accidentis a principiis sub stantialibus subiecti. Hic est ergo modus, quo facillime absque multiplicatione tam miraculorum, quam entitatum, saluan tur apparentia circa accidentia eucharistia inter agendum, & patiendum.

Quibus prælibatis, ad singula descendendo, perspice in 1. ar. huius literæ in responsione ad quartum, primum quod dixi mus, scilicet quod accidens transire de quo est, in quod est, & est deinceps compositum ex quod est, & quo est. Perspice secun du in articulo 2 in responsione ad primum, quantitatem transire de subiecto medio in recipiendo, in subiectum in susten an do. Perspice tertio in articulo 3 in responsione ad tertium id quod

Tertia S. Thomæ. II 2 quod

Nā ad sensum conuincitur, quod ex speciebus illis educibilis est de potetia ad actum per agens naturale raritas, quæ non est educibilis de potentia dimensionu & reliquorum accidentium ibi existentiu, nisi sicut medio: quoniam constat raritatem educi de potetia materie parificabilis sub amplioribus dimensionibus, ex eo enim quod ibi non est materia, nisi ponatur aliquid vice materie, oportet dicere, aut huiusmodi species non esse rarefactibiles, aut per agens naturale educi raritatem de potentia ad actum absque aliquo, ex quo sit educibilis raritas de potetia ad actum, quod

Supra q. 75. ar. 5. & 1. di. 47. art. 4. co. & 4. di. 15. q. 1. art. 1. & 4. con. c. 2. a. 6. 7. & 65. & quol. 1. ar. 1. & quol. 4. ar. 5. & op. 2. c. 8. & 1. Cor. 1. nec. 5.